

Ministerie van Justitie en veiligheid

Onderwerp : Wetsvoorstel tot wijziging van de Wet veiligheidsregio's (Wvr) en de Veiligheidswet BES (VwBES)
Datum : 26 september 2025
Referentie : 25-0995/WB
Inlichtingen bij : Wouter Bolier, w.bolier@iederin.nl
Bijlagen : 1

Geachte lezer,

Met waardering voor de voorgestelde wijziging van de Wet veiligheidsregio's en de Veiligheidswet BES, wil Ieder(in) in deze reactie aandacht vragen voor een belangrijk aspect dat in het wetswijzigingsvoorstel onderbelicht blijft: toegankelijkheid en inclusie van en voor mensen met een beperking.

Artikel 11 van het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap (VN-verdrag Handicap) benadrukt het belang van gelijke toegang tot noodsituaties en rampenbestrijding voor iedereen, inclusief mensen met een beperking. Een comité van de [Verenigde Naties oordeelde kritisch over de implementatie van het VN-verdrag Handicap in Nederland](#). Zo spreek het comité haar zorgen uit over een gebrek aan het betrekken van mensen met een beperking bij plannen en strategieën voor crisisbeheersing en rampenbestrijding en over ontoegankelijke informatie en communicatie tijdens noodsituaties. Het VN-comité beveelt daarom aan, dat de Nederlandse regering ervoor zorgt dat rampenrisicobeheerplannen en -strategieën worden opgesteld in overleg met mensen met een beperking, en hen vertegenwoordigende organisaties. Daarnaast moet de Nederlandse regering volgens het comité zorgen voor de volledige toegankelijkheid van alle (crisis)communicatiemaatregelen.

De aanbevelingen van het VN-comité indachtig hebben we de internetconsultatie bekeken. Het wetswijzigingsvoorstel is namelijk hét moment om dit goed te regelen. Hoewel het wetsvoorstel inzet op versterking van samenwerking, informatievoorziening en crisiscommunicatie, ontbreekt een expliciete borging van toegankelijkheid voor mensen met een fysieke, zintuiglijke, visuele, cognitieve beperking of psychische kwetsbaarheid. Dit is een gemiste kans om onze brandweerzorg, crisisbeheersing en rampenbestrijding toekomstbestendig en inclusief te maken. In bijlage A gaan we hier dieper op in en geven we aandachtspunten en verbeterpunten mee voor:

- toegankelijke crisiscommunicatie
- inclusieve zelf- en samenredzaamheid en weerbaarheid
- inclusieve planvorming en evaluatie
- ondersteuning van Caribisch Nederland.

ieder(in)

Op basis van wat nu voorligt, vragen wij ons sterk af of bij dit wetsvoorstel de doelgroep mensen met een beperking en de toegankelijkheid voldoende zijn meegenomen. We zijn benieuwd naar uw reactie met een toelichting en gaan hierover graag met u in gesprek.

Om het wetsvoorstel en de context van de Wvr en VwBES te verbeteren, doen wij de volgende aanbevelingen:

- Neem toegankelijkheid als expliciet criterium op in de Wvr, VwBES en de regionale en landelijke crisisplannen.
- Omschrijf wat de benodigde toegankelijkheidsmaatregelen zijn in relatie tot brandweezorg, crisisbeheersing en rampenbestrijding.
- Regel en waarborg toegankelijke crisiscommunicatie duurzaam en structureel, bijvoorbeeld in het Besluit informatie inzake rampen en crises (Biirc).
- Betrek ervaringsdeskundigen en belangenorganisaties structureel bij ontwikkeling van (veiligheids)beleid, crisisplannen en bij evaluatie. In zowel Europees als Caribisch Nederland.

Een inclusief stelsel van brandweezorg, crisisbeheersing en rampenbestrijding is niet alleen een wettelijke plicht op basis van het VN-verdrag Handicap, maar ook een maatschappelijke verantwoordelijkheid. Want als iedereen kan meedoen, kunnen we de hele samenleving zelf- en samenredzaam en weerbaar maken. Wij hopen dat onze aanbevelingen, aandachtspunten en verbeterpunten worden meegenomen in de verdere uitwerking van het wetsvoorstel.

Met vriendelijke groet,

Wouter Bolier
beleidsmedewerker toegankelijkheid

Bijlage A aandachtspunten en verbeterpunten Wijziging Wvr en VwBES

Toegankelijke crisiscommunicatie

In §3.4 vanaf pagina 9 in de Memorie van Toelichting wordt het belang van toegankelijke crisiscommunicatie benoemd, in de context van het Besluit informatie inzake rampen en crises (Biirc): "Gedegen en toegankelijke crisiscommunicatie draagt bij aan de uitlegbaarheid van genomen maatregelen en geeft handvatten voor de zelf- en samenredzaamheid en weerbaarheid van de samenleving." Dat kan alleen goed werken wanneer de crisiscommunicatie ook voor iedereen toegankelijk is. Ook wordt in de Memorie van Toelichting op pagina 10 "het Nationaal Kernteam Crisiscommunicatie (NKC) als informatieknooppunt' genoemd. In hoeverre is het NKC inclusief en toegankelijk en zijn mensen met een beperking betrokken?

Informatie over rampen en crises moet ook voor mensen met een beperking begrijpelijk, tijdig en bruikbaar zijn. Denk aan:

- Gebarentaaltolken bij persconferenties voor dove mensen met Nederlandse Gebarentaal als moedertaal
- Ondertiteling voor mensen met een auditieve beperking
- Audiodescriptie voor mensen met een visuele beperking
- Eenvoudige taal en visuele ondersteuning voor mensen met een licht verstandelijke beperking
- Waar het betreft digitale informatie en communicatie; digitale toegankelijkheid conform WCAG-richtlijnen, voor alle burgers en in het bijzonder mensen met een beperking

Op dit moment is er via het NCTV een piketregeling voor gebarentaaltolken bij crisispersconferenties: [Piketregeling van start: tolken Nederlands Gebarentaal beschikbaar tijdens crises | Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid](#). Daarnaast is in de Mediawet een inspanningsverplichting opgenomen, dat audiovisuele mediadiensten zoveel mogelijk op een voor personen met een auditieve of visuele beperking toegankelijke wijze uitzenden in geval van rampen of crises: [Artikel 6.27 Mediawet 2008](#).

Dat zijn al goede maatregelen, maar er is meer nodig. Een aantal vormen van toegankelijkheid is nog niet of onvoldoende duurzaam en structureel geregeld. Ieder(in) ziet daarom graag dat bij de grondige herziening van de Wvr in combinatie met het Biirc wordt meegenomen dat crisiscommunicatie toegankelijk is voor iedereen met audiodescriptie, begrijpelijke taal en ondertiteling. Daarnaast vragen we dat het NKC samenwerkt met mensen met een beperking en hun vertegenwoordigende organisaties voor inclusieve en toegankelijke crisiscommunicatie.

ieder(in)

Inclusieve zelf- en samenredzaamheid en weerbaarheid

In de memorie van toelichting worden 'zelf- en samenredzaamheid en weerbaarheid van de samenleving' genoemd. Voor mensen met een beperking is dit niet vanzelfsprekend. Er is behoefte aan:

- Voorbereid zijn op crisissituaties, naar specifieke behoeften: wat is er bijvoorbeeld geregeld voor iemand die afhankelijk is van een beademingsapparaat dat uitvalt bij een stroomstoring?
- Inclusieve rampenplannen en evacuatieprocedures: zijn mensen met een beperking hierin voldoende mee genomen?
- Toegankelijke opvanglocaties en noodsteunpunten: zijn deze fysiek toegankelijk bereikbaar voor iedereen?
- Specifieke ondersteuning en informatievoorziening in de nafase en bij herstel: bijvoorbeeld voor mensen met een meervoudige zorgvraag of een psychische kwetsbaarheid?

Inclusieve planvorming en evaluatie

In het cyclische proces (§3.7, Memorie van Toelichting) ontbreekt aandacht voor de positie en betrokkenheid van mensen met een beperking. Het is van belang dat:

- Regionale en landelijke plannen expliciet aandacht besteden aan kwetsbare groepen, zoals mensen met een beperking of chronische ziekte
- Evaluaties ook de ervaringen van mensen met een beperking meenemen
- Ervaringsdeskundigen en belangenorganisaties worden betrokken bij planvorming, risico-analyse, nafase en evaluatie

Ondersteuning in Caribisch Nederland

In de internetconsultatiedocumenten is aandacht voor de beperkte capaciteit op de BES-eilanden en de noodzaak van ondersteuning vanuit Europees Nederland. In de Memorie van Toelichting wordt op pagina 26 onder andere gesproken over 'structurele beschikbaarheid van voldoende middelen voor het stelsel, de eilandelijke crisisorganisaties en het doorkomen van de eerste dagen van een crisis.' Dit ondersteunen wij van harte. Vanzelfsprekend gelden de genoemde aandachtspunten en verbeterpunten ook voor mensen met een beperking en crisisplannen in Caribisch Nederland.